

„DANSENDE” SPITSMUIZEN

In de maand Februari 1937 werden in de garage van een erf te Soerabaia een drietal jonge spitsmuizen gevonden, die eigenaardige draaiende bewegingen uitvoerden, gelijk bekend zijn van de Japansche dansmuis.

Het drietal werd gemakkelijk met de hand gevangen en in een klein stukje afgescheiden tuin bewaard. Op dezelfde plaats als dit drietal werden den volgenden dag twee volwassen spitsmuizen (één mannelijk en één vrouwelijk ex.) bij ongeluk in een ratteklem gevangen (dus dood). Later zijn nog wel spitsmuizen in de garage gezien, doch bij deze dieren werd van dansen niets gemerkt.

Het betreft hier *Crocidura murina* L.

Ook in gevangenschap toonde het drietal spitsmuizen de typische „dans”-beweging, hoewel niet alle in dezelfde mate. Na over een langeren of korteren afstand — echter zelden verder dan een halve meter — rechthoek te hebben geloopt, gingen ze in een kring loopen met zeer wisselende straal. Soms draaiden zij, neus aan staart, met groote snelheid 10-20 maal rond, dan weer vergrootten zij hun cirkel. Dit ging soms minuten lang door, tot het dier weer stilzat of snuffelend de omgeving afzocht. De draairichting was nu eens linksom, dan weer rechtsom.

Overdag hielden de spitsmuizen zich schuil, doch wanneer men de dieren wakker maakte, vertoonden zij de dansbeweging onmiddellijk.

Bij het voedsel zoeken snuffelen zij met onregelmatige bewegingen rond en gaan nooit recht op hun doel af. Zij ruiken een stukje vleesch of een aardworm reeds op een afstand, doch het duurt geruimen tijd voor zij er bij zijn; het lijkt alsof hun oriënteringsvermogen tekort schiet. Daarbij wordt de kop telkens heen en weer bewogen. Vatten zij de prooi beet, dan wordt deze meestal met een snelle beweging van den kop weggeslingerd, alsof het dier bang is door de prooi gebeten te worden. Het duurt dan ook geruimen tijd voor zij b.v. van een aardworm een einde te pakken hebben, waarna het dier geheel opgegeten wordt. Gedurende dezen tijd komen geen dansbewegingen voor; het schijnt dus niet zoo „dwangmatig” te zijn als bij de Japansche dansmuis.

Helaas zijn alle dieren gestorven; de eerste is in een kuil, gedurende een nachtelijke regenbui verdronken (evenwichtsstoornis?), de beide anderen werden eenige dagen later in een terrarium dood gevonden. Zoo mogelijk zal het anatomisch materiaal worden bewerkt, teneinde de afwijking te vergelijken met wat hieromtrent bij de dansmuizen bekend is.

Of de dieren doof waren, is niet speciaal nagegaan; opgevallen is het ons niet, doch men kan dit licht over het hoofd zien.

Zooals men weet, komt het dansen als een recessief erfelijke variatie voor bij de z.g. Japansche dansmuis, een variëteit van *Mus wagneri* (= *M. bactrianus*), waar het berust op een kort na de geboorte beginnende degeneratie der stria vascularis in het binnenoor, waardoor de dieren tevens geheel doof worden. Behalve bij ratten, waar „dansen” misschien door HAGEDOORN is waargenomen, schijnt deze afwijking bij andere dieren onbekend te zijn.

Wel is door Jhr W. C. VAN HEURN een jonge rat (*Rattus rattus roquei*) waargenomen (één van een vijfeling; de anderen waren normaal), welke in een klein kooitje steeds volgens een verticale baan holde (looping the loop). Dit dier kon niet lang worden waargenomen.

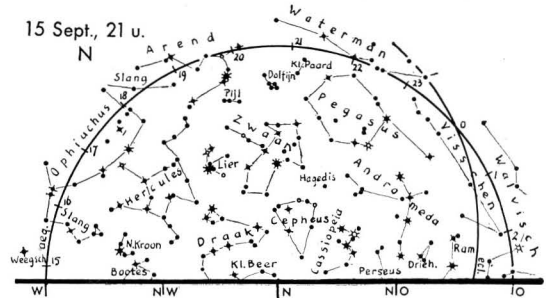
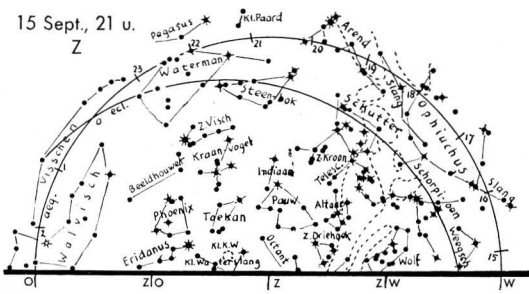
Behalve de „dansers” kent men bij muizen de „schudders”, die voortdurend met den kop heen en weer schudden, waarschijnlijk ook berustend op een oorafwijking, doch verschillend van die bij de dansers.

De schrijver zou het zeer op prijs stellen te vernemen of de bovengenoemde verschijnselen ook door anderen bij *Crocidura* of andere dieren zijn waargenomen.

Mawarstraat 12, Soerabaia.

ERNST DE VRIES.

DE STERRENHEMEL IN SEPTEMBER

GELDIGHEID DER STERRENKAARTJES:

15 Mei	15 Juni	15 Juli	15 Aug.	15 Sept.	15 Oct.
5 u.	3 u.	1 u.	23 u.	21 u.	19 u.

Aan het begin van iedere maand gelden zij één uur later, aan het einde één uur vroeger.

MAANPHASEN. — N. M. 5 Sept.; E. K. 13 Sept.; V. M. 20 Sept.; L. K. 27 Sept.

PLANETEN. — MERCURIUS, is in het begin der maand als avondster misschien nog even te zien (ondergang op den 1sten te 19.2 u.), verdwijnt dan uit het oog (onderste conjunctie op 14 Sept.) en bereikt op 30 Sept. de grootste westelijke elongatie (18°), maar zal dan nauwelijks als morgenster te vinden zijn (opkomst 4.8 u.).

VENUS komt tusschen half vier en vier uur op en is als morgenster waar te nemen. VENUS en Regulus (in de Leeuw) staan op 24 September in conjunctie.

MARS (R. K. 17.7 tot 18.0) beweegt zich snel van de Schorpioen naar de Schutter, maar gaat kort voor middernacht onder.

JUPITER (R. K. 19.3; in de Schutter, stationair op 13 Sept.) gaat op 1 Sept. onder te 2.6 u., en op 30 Sept. te 0.6 u.

SATURNUS (R. K. 0.2 in de Visschen) komt op 25 Sept. in oppositie met de zon. De planeet is den geheelen nacht boven den horizon.

Leersum.

S. W. VISSER.

KORTE MEDEDEELINGEN

De roode haren van den loetoeng. — In de November-aflevering van dit tijdschrift, jg. 23, 1934, p. 225-226, werd de merkwaardige haarwisseling, die de zwarte loetoeng (*Semnopithecus maurus* SCHREB.) tijdens zijn jeugd doormaakt, behandeld. Deze aap wordt immers met een rood haarkleed geboren en heeft als volwassen dier een grauwwarte kleur. Deze kleurwisseling komt tot stand door het uitvallen van het roode haar, dat vervangen wordt door een nieuw, grauwwart haarkleed.

Er werd toen ook de aandacht gevestigd op het verschijnsel, dat in troepen zwarte loetoengs, vooral in Oost-Java, wel eens roodharige individuen voorkomen, en er werd in dat verband herinnerd aan de meening van KOHLBRUGGE, dat deze dieren hun jeugdkleed ook als volwassen dier zouden behouden. KOHLBRUGGE meent, dat op ouderen leeftijd de haarkleur-wisseling nog plaats vindt, hetgeen door DAMMERMAN in het naschrift wordt betwijfeld, daar wel zeer oude roodharige loetoengs zijn waargenomen, doch nooit een volwassen exemplaar in overgangskleed.

Dr DAMMERMAN was zoo vriendelijk mij haren af te staan van een volwassen, roodharig exemplaar. Hierdoor was het mogelijk, door een microscopisch onderzoek van het haar, iets naders